

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gavdendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. IV. Ostenditur propositâ praxi, dolores ipsos vehementer subleuari,
commodèque ferri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

§. IV.

*Ostenditur propositâ praxi, dolores ipsos vehementer
subleuari, commodeque ferri.*

27. **E**T verò, scire vultis, quid ea mentis tranquillitas, voluntatisque ad ferendum promptitudo allatura sit commodi? certè præterquàm quòd actus heroicus sit quàm qui maximè, ea voluntatis suæ in Deum facta resignatio, maximique prorsus meriti in rebus asperis Numini acquiescere: illud sanè præterea referetis commodi, quòd & ipse quàm plurimùm leniendus sit corporis dolor, & leuior futurus toleratu: nam vt rectè Poëta *leue fit quod bene fertur onus*. Illud enim animaduerto, in omni corporis sensu, dolorem non tantùm existere ex eo quod extrinsecè carnem, appetitumque inferiorem animæ, afficit malo; sed & pœnam non modicè augeri, ex ipso resistendi conatu, qui à voluntate intrinsecè adhibetur.

Praxis hæc doloris sensum multum leuabit.

28. Certè quod si quis inuitus verberibus excipitur, non ægrius tantùm id feret, sed & maiorem persentiscet in membris affectis cruciatum, quàm si funiculis bene intortis, toto se tergore pro suâ voluntate flagellet, carnemque contundat insigniter. Experiencia manifesta est, nec ratio admodum obscura. Præterquam enim quod ictus inuito qui infligitur, suum afferat corpori contusione dolorem & sensum naturæ asperum, etiam voluntatis conatus, malumque auertentis renifus, magnam quoque in corpus ipsum vim infert, & membrorum, cerebri imprimis, intestinorumque compressionem. corporis autem compressio, dolor corporis est. Sanè longè acrius gustum afficit amara potio quam inuito ingeris, præ eâ, licet amarior sit, quæ voluntate tamen imperante, è iudicio medici præscribentis sumitur; quamque malo tuo necessariam quòd iudicas, volens potas. Hic enim solus gustus amarori se opponit, & vnica tantum affligitur animæ potentia, quæ quidem in palato est, cuique per potionem malè est. At verò inuitus præterea cùm est animus, etiam voluntati sua infertur vis, quam cùm auertere pro viribus conatur, clarum iam est duas concurrere auersiones. Natura verò

Exponitur duplex in corpore pœna, quæ ex duplici causâ oritur.

suum effectum obtinere cum non possit, necessario duplex isthic dolor est; carnis vnus, quem pœnam voca; mentis alter, qui proprie est dolor. Habet hoc autem omnis dolor animi, vt carnem quoque cui immoratur, semper pœnâ afficiat. duplex igitur in eo qui inuitus patitur, est pœna; prima quam extrinsecus malum adfert; quam vero mentis malè corpus afficientis dolor ingenerat, secunda; eaque haud paulò est primâ difficilior.

Vnâ semper tollit hac praxi.

Id ergo non in hœc quem proposui solùm, sed in omni qui corpus affligit dolore comperies; quòd si libero lubentique animo à superiori voluntate, cuius liberum est arbitrium, à Deo acceptetur, illico senties magnam tibi doloris partem abstergi & minui. illam enim tantummodo pœnam persentiesces, quam tibi extrinsecus immissum malum, malaque sanguinis infligit constitutio; ab illâ tamen futurus liber, quam corpori suo immisurum erat, voluntatis inuitæ renitentisque luctamen. Adde quod voluntas prompta, & ad heroicum obfirmata facinus (heroicum autem est pati fortia) spiritus etiam corpori ingentes suggerat & sufficiat, quibus dolori perferendo caro fiat par, imo & superior.

29.

Imo sadè vtramque.

Quid, quòd & tanta possit esse hæc voluntatis confirmatio, cumque Diuinâ conformatio tam præclara, gaudium verò exinde tantum, eo quòd se videat mortalis homo Diuinæ fieri Providentiæ instrumentum, sanctissimamque in se compleri Numinis voluntatem; vt non modica lætitiæ tam iustæ pars, ex animâ in corpus ipsum redundet, non sine deliciis etiam liquidissimis? Quid, quòd ea mentis tranquillitas, doloris sensum aut emolliat, aut etiam penitus auferat sæpè numero? Certè nemo id mirabitur; cum non rarò videamus etiam in charissimorum parentum obitu, hæreditatis adeundæ præconceptam spem, dolorem à naturâ aut infligendum auertisse, aut emolliisse iam inlicitum. Fluunt ad cadaueris conspectum lachrymæ, & ad hæreditatis memoriam ridet animus. Flerur quia sic moris est, & quia pudori sit non flerè, vbi tam iusta est recensque flendi materia: interim quia mortem vt sibi proficuam approbat, suauiter fluunt lachrymæ, patiturque dolorem sanè percommodè. Id verò si possit hæreditate periturâ confirmatus animus, tantumque in corpus habeat imperium modica illa spes, & ex spe nata lætitiæ; quid quæso non poterit diuino Numine plena mens, obfirmataque

30.

que Dei, quæ in se peragitur, sanctissimâ voluntate? Risum sanè & cachinnos eam cogitationem, in dissectis vstulatisque corporibus, media inter Tyrannorum tormenta excitasse, dudum no- uimus. Sed rara hæc sunt, & non nisi ingentis virtutis præmia. Quod si verò ea mentis cum Diuinâ conformatio, dolori tuo tantam vicissitudinem non faciat, vt penitus eum abstergat; il- lud certè experieris liquidò, non exorbitaturum mærorem tuum: quippe qui afflictorum sit in pondere & mensurâ: eosque tantum excitaturum motus, qui facilè ad æqualitatem tranquil- litatemque pristinam reducantur.

§. V.

Declaratur quo pacto, tuo statu contentus licet sis, possis nihilo- minus incommoda tui status auertere, imo & statum ipsum quandoque cum feliciore permutare.

31. Tandem exponendâ est quædam difficultas, & in speciem Exponitur difficultas non leuis, quam credo iam sæpius mentibus vestris obuolu- tam. Id enim ita cum sit, omnibus nempe quæ in me, & circa me aguntur, etiam ijs qui naturam ipsam atterunt & fortunam labefactant doloribus, aut malis acquiescere debere me: illud illico in mentem venit, curam omnem me debere deponere, ne- que aduersa euitanda, neque verò procurandâ quæ profint. Vo- luntati enim Diuinæ standum est, eique totum me debeo com- mittere, tranquillus vt sim. Itaque si æger sum, medicinæ reij- ciendæ sunt mihi, ne si eas morbo adhibeam, præter volunta- tem Dei valeam, ægrum esse me qui voluit. Minus longè filio- rum, aut parentum, aut coniugis ægritudinî mederi possum, cum non nisi ex Dei mente valeant malè; adeoque neque meis, neque alienis malis subsidium ferre potero, cum nemo nisi ex Dei de- stinatione pauper sit, nemo miser. Quid si ergo domum flamma corripiat, an aquam restinguendis ignibus afferri patiar, quos scio, non nisi volente Numine, absumere ea quæ contingunt & corripunt? Inuolent ergo, vt publica tangamus, in Prouin- ciam infesti hostes, cuncta deuasent, & ruinam patriæ molian- tur; certè complicatis manibus conspiciendum id est, nec arma